

Salo-Ylikosken tuulivoimahanke, Kauhava

Perusteltu päätelmä

Perusteltu päätelmä on yhteysviranomaisen hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista tekemä perusteltu johtopäätös, joka on tehty arviointiselostuksen, siitä annettujen mielipiteiden ja lausuntojen sekä yhteysviranomaisen oman tarkastelun pohjalta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain nojalla (jäljempänä YVA-laki).

HANKETIEDOT

Hankkeen nimi ja sijainti

Salo-Ylikosken tuulivoimahanke, Kauhava

Hankkeesta vastaava

OX2, Kansakoulukuja 1, 00100 Helsinki

Konsulttina arviointiselostuksen laatimisessa on toiminut Ramboll Finland Oy.

Yhteysviranomainen

Hankkeen yhteysviranomaisena on toiminut Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Hankkeesta vastaavan kuvaus hankkeesta ja sen vaihtoehtoista

OX2 suunnittelee 7 tuulivoimalan rakentamista Kauhavan Salo-Ylikosken alueelle.

Hankealue sijoittuu noin 30 kilometriä Kauhavan keskustaajamasta pohjoiseen, Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan maakuntien rajalle, Ylikosken, Pelkkalan, Mirkunmäen ja Kauhajärven viljelyalueiden keskellä jäävän Purmon yhteismetsän alueelle. Hankealueen länsipuolella sijaitsee valtatie 19, eteläpuolella seututie 738 ja itäpuolella seututie 741, joiden

lisäksi hankealueen lähiympäristössä on useita yhdysteitä. Etäisyyttä hankealueen itäpuolella sijaitsevaan Ylikosken kylään on noin 2 kilometriä. Hankealueelle ei sijoitu asuin- tai lomarakennuksia.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan kahdesta eri hankevaihtoehdosta (VE 0+ ja VE 1) aiheutuvien muutosten suuruutta suhteessa Salo-Ylikosken tuulivoimayleiskaavassa tutkittuun vaihtoehtoon (VE0). Hankealue, voimaloiden lukumäärä, huoltotiet ja sähkönsiirto eivät poikkea hyväksytyssä tuulivoimayleiskaavassa esitetyistä. Voimaloiden mitat, tehot ja äänitehotasot poikkeavat tuulivoimayleiskaavassa tutkituista. Lisäksi hankevaihtoehtojen välillä on vähäisiä eroja voimalapaikkojen sijainnissa.

Arvioidut vaihtoehdot tuulivoimapuistolle

Vaihtoehto 0 (VE0): Hankkeessa rakennetaan enintään 7 voimalaa. Tuulivoimalan kokonaiskorkeus on 217 metriä, napakorkeus on 149 metriä ja roottorin halkaisija 136 metriä. Tuulivoimalan yksikköteho on 2,5–4,0 MW ja melumallinnuksessa tutkittu äänitehotaso 105,5 dB.

Vaihtoehto 0+ (VE0+): Hankkeessa rakennetaan enintään 7 voimalaa. Tuulivoimalan kokonaiskorkeus on 220 metriä, napakorkeus 130–145 metriä ja roottorin halkaisija 150–180 metriä. Tuulivoimalan teho on noin 5–10 MW ja melumallinnuksessa tutkittava äänitehotaso 107 dB.

Vaihtoehto 1 (VE1): Hankkeessa rakennetaan enintään 7 voimalaa. Tuulivoimalan kokonaiskorkeus on 240 metriä, napakorkeus 145–160 metriä ja roottorin halkaisija 160–190 metriä. Tuulivoimalan teho on noin 5–10 MW ja melumallinnuksessa tutkittava äänitehotaso 109 dB.

Tuulipuisto liitetään omalla uudella sähköasemalla Fingrid Oyj:n 110 kV voimajohtoon hankealueen länsipuolella noin 2,4 kilometrin etäisyydellä. Sähkönsiirto uudelle sähköasemalle toteutetaan maakaapelein, jotka kaivetaan maahan vähintään noin 0,7 metrin syvyyteen ja ne sijoitetaan vuokratun kiinteistön reunaan. Tuulivoimaloiden välinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapelein, jotka sijoitetaan pääasiassa huoltoteiden yhteyteen kaivettaviin kaapeliojiin.

ASIAN VIREILLETULO

Hankkeesta vastaava OX2 on saattanut hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (jäljempänä arviointimenettely) vireille toimittamalla ympäristövaikutusten arviointiohjelman (jäljempänä arviointiohjelma) yhteysviranomaiselle 2.11.2022. Arviointiohjelma oli nähtävillä 17.11.2022–18.12.2022 ja yhteysviranomaisen antoi siitä lausuntonsa 16.1.2023.

15.11.2023

Hankkeesta vastaava toimitti 25.7.2023 yhteysviranomaiselle ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (jäljempänä arviointiselostus) sen käsittelyä ja perustellun päätelmän antamista varten.

Hankkeen arviointimenettelyn tarve määräytyy YVA-lain liitteen 1 kohdan 7) e) *tuulivoimahankkeet, kun yksittäisen laitosten lukumäärä on vähintään 10 kappaletta tai kokonaisteho vähintään 45 megawattia* perusteella.

ARVIOINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Yhteysviranomaisen tiedotti arviointiselostuksesta ja sen nähtävillä olosta sekä mielipiteiden ja lausuntojen esittämisen mahdollisuudesta julkisella kuulutuksella 2.8.2023 - 15.9.2023. Kuulutus ja arviointiselostus liitteineen julkaistiin ELY-keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/kuulutukset/etela-pohjanmaa ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/saloylikoskentuulivoimaYVA. Ilmoitus kuulutuksesta on pyydetty julkaistavan Kauhavan kaupungin verkkosivuilla. Lisäksi arviointiselostuksesta ja sen nähtävillä olosta sekä mahdollisuudesta mielipiteiden ja lausuntojen esittämiseen on tiedotettu Ilkka-Pohjalainen- ja Österbottens tidning- lehdissä 2.8.2023 julkaistuilla lehti-ilmoituksilla.

Arviointiselostukseen on voinut tutustua kuulemisaikana paperimuodossa seuraavissa paikoissa: Korttesjärven kirjasto, Ylihärjän palvelutoimisto, Uudenkaarlepyyn kaupungintalo ja Pedersören kunnantalo.

Arviointiselostuksesta järjestettiin yleisötilaisuus 23.8.2023 klo 17-19 Korttesjärven yhtenäiskoulun ruokalassa. Yhteysviranomaisen ja hankkeesta vastaavan edustajien lisäksi yleisötilaisuudessa oli läsnä 5 ja mukana etäyhteydellä 6 henkilöä. Yleisötilaisuudessa esiin nousseita keskustelunaiheita olivat mm. lainvoimaisen yleiskaavan merkitys hankkeen etenemiselle, hankkeen 8-9 vuotta vanhojen linnustokartoitusten kelvollisuus arvioinnin lähtötiedoiksi, tuoreet petolintutiedot ja niiden puuttuminen kartoitustuloksista, Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen mukaisen Purmonjokilaakson arvokkaan maisema-alueen puuttuminen asiakirjoista, metsäpeuran ja suden liikkumisesta tehdyt havainnot ja seurantatiedot alueella sekä näiden tietojen puuttuminen arviointiselostuksen lähtötietojen päivityksestä.

ARVIOINTISELOSTUKSESTA ANNETUT LAUSUNNOT, ASiantuntijakommentit JA MIELIPITEET

Yhteysviranomaisen pyysi lausunnot arviointiselostuksesta hankkeen vaikutusalueen kunnilta ja muilta viranomaisilta sekä järjestöiltä, joita asia todennäköisesti koskee. Arviointiselostuksesta toimitettiin yhteysviranomaiselle 12 lausuntoa ja 3 mielipidettä.

15.11.2023

Seuraavassa on esitetty yhteysviranomaisen näkemys kuulemispalautteen keskeisestä sisällöstä. Lausunnot ja mielipiteet löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta www.ymparisto.fi/saloylikoskentuulivoimaYVA. Verkkosivuilla julkaistuista lausunnoista ja mielipiteistä on poistettu henkilötiedoiksi katsotut tiedot.

Digita Oy toteaa, että tuulivoimahankkeen vaikutusalueella ei ole todettu katvealuetta ja, että tuulipuistot voivat estää tv-signaalien etenemisen radio- ja tv-lähetysasemaan nähden puiston takana oleviin asuin- ja lomarakennuksiin. Antenni-tv-lähetyskäytettä käytetään myös viranomaisten vaaratiedotteiden välityskanavana ja tuulivoimala voi olla este vaaratiedotteiden kulkemiselle ja sitä kautta yleiselle turvallisuudelle. Turvallisuusvaikutusten arvioinnissa tämä tulisi ottaa huomioon. Antennitelevisiion vastaanotto-ongelmien estämiseksi on tärkeää tutkia suunnitellun tuulivoimalan vaikutus antenni-tv-lähetysten näkyvyyteen jo ennen rakennuslupien hakemista tai mieluiten ennen tuulivoimalan sijainnista päättämistä. Mahdollisten tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden korjaaminen ei kuulu Digitan velvollisuuksiin ja televisiovastaanoton varmistamiseksi alueella on erittäin tärkeää, että tuulivoimatoimija huolehtii aiheuttamiensa häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

Elisa Oyj ilmoittaa, että hankkeen vaikutusalueelle ei jatkossa voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä, ja pyytää huomioimaan hankkeesta teleliikenteelle aiheutuvat haitat.

Etelä-Pohjanmaan liitto toteaa, että voimassa oleva maakuntakaava ja valmistelussa oleva maakuntakaava eivät aseta esteitä hankkeen toteuttamiselle. Yhteisvaikutusten arvioinnista kuitenkin puuttuu sanallinen kuvaus siitä, millaisia ja miten voimakkaita yhteisvaikutusten arvioidaan olevan. Maisemaan kohdistuvien yhteisvaikutusten arviointia tulee Etelä-Pohjanmaan liiton mukaan täydentää.

Lisäksi Maakuntaliitto muistuttaa maakuntakaavaluonnoksen suunnittelu-määräyksestä tuulivoimala-alueille: alueen suunnittelussa on otettava huomioon rakentamisen ja käytön aikaiset vaikutukset asutukseen, liikenneväyliin ja liikennejärjestelyihin, maisemaan, kulttuuriperintöön, virkistykseen, elinkeinoin, pohjavesiin ja luontoarvoihin. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomioita alueella pesivään, aluetta säännöllisesti käyttävään ja alueen yli muuttavaan linnustoon, sekä huomioida Natura 2000 –verkostoon kuuluviin alueisiin kohdistuvat vaikutukset. Myös näiden kohdalla on tuulivoimatuotannon yhteisvaikutukset otettava huomioon.

Kauhavan kaupunki toteaa, että lähimmät asuin- ja lomarakennukset sijaitsevat noin kahden kilometrinä etäisyydellä suunnitelluista voimalapaikoista ja että hanke ei vaadi ympäristölupaa YVA-selostuksen

15.11.2023

yhteydessä esitettyjen melu- ja välkemallinnusten perusteella. Kuitenkin, jos melu- ja välkehaittoja todetaan esiintyvän arvioitua enemmän ja ne aiheuttavat naapurussuhdelain mukaista kohtuutonta haittaa, voidaan voimaloille myöntää lupa tai antaa ympäristönsuojelulain mukainen yksittäinen määräys jälkikäteen. Lisäksi kaupunki selventää lausunnossaan, että mikäli rakentamisessa halutaan poiketa kaavasta tai muista maankäyttö- ja rakentamislain säännöksistä, määräyksistä, kielloista tai muista rajoituksista, tarvitaan ennen rakennuslupaa poikkeamispäätös. Poikkeamispäätöstä haetaan kunnalta. Kauhavan kaupungissa poikkeamispäätöksen antaa poikkeamislupatoimikunta.

Kuitenkaan poikkeaminen ei saa aiheuttaa haittaa kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle. Se ei myöskään saa vaikeuttaa luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista eikä rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista. Poikkeamista ei saa myöntää, mikäli se johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Tutkittaessa Salo-Ylikosken tuulivoimahankkeen YVA selvityksiä, on niiden oltava riittävän kattavia, että selvitysten perusteella on mahdollista myöntää poikkeaminen Salo-Ylikosken tuulivoimaosayleiskaavan määräyksistä.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom muistuttaa, että vaikka hakkeessa on haettu lentoestelausunnot seitsemälle 230 metriä korkealle tuulivoimalalle, ei selostuksesta käy ilmi onko tutkittu ja saatu lausuntoa tuulivoimaloiden vaikutuksesta lentoliikenteen sujuvuuteen. Sittenkin Kauhavan lentopaikalle on hyväksytty kaksi lentomenetelmää, ja voimaloiden mahdollinen vaikutus näihin menetelmiin ja samalla voimaloiden hyväksyttävyyteen on selvitettävissä Fintraffic Lennonvarmistus Oy:ltä.

Luonnonvarakeskus pitää puutteena, että YVA-prosessissa ei käytetä ajantasaista tietoa linnustosta vaan ohjelmalausunnoista huolimatta tietoa ei ole päivitetty. Aiemmin tehtyä metsäkanalintuselvitystä tulee kuitenkin hyödyntää voimaloiden sijoittelun ja niiden tornirakenteiden huomioratkaisujen suunnittelussa kanalintuihin kohdistuvien vaikutusten lieventämiseksi.

Hankealueen läheisyydessä on metsäpeuran talvilaitumia. Metsäpeuraa ei ohjelmavaiheessa huomioitu ollenkaan, mutta selostusvaiheeseen laji on otettu tarkasteluun. Hankkeen vaikutuksia metsäpeuraan tarkastellaan kuitenkin puutteellisesti, ja Luonnonvarakeskus painottaakin noin 5 kilometrin suojavao-alueen tärkeyttä voimaloiden ja suo- ja metsävaltaisen Natura-alueen väliin, ja huomauttaa lisäksi, että Natura-suojeluperusteisiin on tulossa tarkennuksia metsäpeuran osalta.

Suurpetojen lisääntymis- ja levähdysalueisiin kohdistuvien vaikutusten määrittelyä ei lausunnon mukaan voida tehtyjen selvitysten suppeuden vuoksi toteuttaa.

15.11.2023

Osalla lajeista mahdollinen vaikutusalue (yhteisvaikutukset) saattaa olla hyvin laaja. Tilanne on tällainen, kun samoille reviereille ja lajin esiintymisalueille (esim. susi, karhu, metsäpeura) suunnitellaan useita tuulivoimahankkeita, ja Luonnonvarakeskuksen näkemyksen mukaan yhteisvaikutusten arviointi on hankkeessa riittämätön.

Nykarleby stad toteaa, että arviointiselostus on hyvin laadittu eikä sisällä merkittäviä puutteita, mutta Sandbackan tuulivoimayleiskaavan tietoihin ei ole ohjelmalausunnosta huolimatta tehty korjausta voimaloiden määrän osalta.

Puolustusvoimat, 2. logistiikkarykmentti huomauttaa, että YVA-selostuksen taulukossa 7 esitetty ilmaus ”Hankkeella on puolustusvoimien hyväksyntä.” ei koske hankevaihtoehtoa VE1. Hankevastaavan tulee saada ajantasaisiin hanketietoihin perustuva, myönteinen Pääesikunnan hyväksyttävyytyslausunto ennen tuulivoimaloiden rakentamisen mahdollistavan kaavan hyväksymistä.

Seinäjoen kaupunki, museopalvelut toteaa, että hankkeen vaihtoehtojen väliset erot voimaloiden napakorkeuden ja lavan pyyhkäisykorkeuden osalta ovat vähämerkityksellisiä, eikä millään vaihtoehdolla aiheudu merkittäviä maisemavaikutuksia. Museopalvelut pitää maiseman ja kulttuuriympäristön osalta vaikutusarviota riittävänä.

Museopalvelut huomauttaa, että YVA-selostuksessa on esitetty virheellisiä tietoja liittyen muinaismuistojen rauhoittamista valvovaan tahoon.

Suomen luonnonsuojeluliitto, Pohjanmaan piiri ry, Suomenselän lintutieteellinen yhdistys ry, Valokki ry. yhdessä huomauttavat, että luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvien yhteisvaikutusten arviointi muiden hankkeiden kanssa on jäänyt selostuksessa täysin vaille huomiota. Erityisesti vanhojen luontokartoitusten käyttämistä arviointimenettelyssä pidetään riittämättömänä, ja mm. metsäpeuran ja suden levittäytymisestä ei näin ole riittäviä tietoja kuten ei myöskään huuhkajasta, jolla on reviiiri voimala-alueella.

Yhdistykset toteavat linnustovaikutusten arvioinnin olevan puutteellista, ja että mm. läheisellä Salonnevalla esiintyvään lajistoon kohdistuvia vaikutuksia olisi ollut tarpeen arvioida. Hankealueen eteläpuolisen Pökkäsaarten Natura-alueen läheisyyden vuoksi lausunnossa edellytetään etäisyyden lisäämistä vähintään 2 kilometriin lähimpien voimaloiden ja Natura-alueen välillä.

Telia Oyj muistuttaa, että jatkossa hankkeen vaikutusalueella ei voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä. Sähkönsiirtojohtoista tulee hankevastaavan tehdä vaarajänniteselvitys lähellä olevien Telian kaapeleiden kanssa risteävien tai rinnakkaisten johtojen osalta.

15.11.2023

Väylävirasto pyytää hankkeen jatkosuunnittelussa ottamaan huomioon mahdolliset Väyläviraston suunnitteilla ja käynnissä olevat väyläverkon kehittämishankkeet, jotka löytyvät viraston verkkosivuilta, ja että ajantasainen ohje on aina tarkistettava ohjeluetelosta viraston verkkosivuilta.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, alueidenkäyttö- ja pohjavesiyksikkö toteaa, että hankevaihtoehdot VE0+ ja VE1 tuottavat enemmän melua kuin voimassa olevaan kaavaan perustuva hankevaihtoehto VE0. Vaikka mallinnusten mukaan kaikki lähimmät asuin- ja lomarakennukset jäävät valtioneuvoston asetuksen mukaisen ohjearvon 40 dB melualueen ulkopuolelle, melualue laajenee huomattavasti etenkin VE1 osalta. Lähimmät loma- ja asuinrakennukset ovat jatkuvasti n. 35 dB, mutta alle 40 desibelin vaikutusalueella. Reseptoripiste 2:n mukaan melu on 37,2 desibeliä VE1:ssä ja 35,2 VE0+:ssa. Melumallinnuksessa tulisi käyttää laitevalmistajan ilmoittamaa takuuarvoa mittauksen luotettavuuden ja läpinäkyvyyden takaamiseksi.

Voimassa olevasta kaavasta on poikettu jo kerran vähäisellä poikkeamisella, joka mahdollistaa YVA-menettelyn hankevaihtoehto VE0+:n. Yksikön näkemyksen mukaan hankevaihtoehto VE1:n toteuttaminen edellyttää kaavallista ratkaisua mm. vuorovaikutuksen turvaamisen osalta, joten hanketta ei ole mahdollista toteuttaa nykyisellä kaavalla ja poikkeamisluvalla.

Hankkeen vaikutuksissa pohjavesiin ei ole merkittäviä eroja toteutusvaihtoehtojen välillä.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, vesienhoitoryhmä muistuttaa tie- ja kaivutöiden aiheuttamista eroosioriskeistä sekä mahdollisista muutoksista hydrologiaan ja pohjaveteen hankkeen vaikutuspiirin vesistöissä. Hankkeessa tulee välttää kaivuuta veden korkean valunnan aikaan. Ravinteiden ja kiintoaineen huuhtoumien ja eroosion estäminen sekä vesieliöstön liikkumisen turvaaminen ovat huomioitava rakenteiden suunnittelussa.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, ympäristönsuojeluyksikön vesien- ja maatalouden ryhmä huomauttaa, että selostuksessa ei huomioida vaikutuksia mm. maatalouteen ja tuotantoeläimiin. Lähtötiedoissa olisi ollut asianmukaista huomioida myös lähimmät eläinsuojat, koska maatalous on alueen merkittävin elinkeino. Turvetuotannon osalta lähtötiedoissa on myös esitetty virheellisesti, että hankealueella olisi turvetuotanto loppunut. Rajanevan pohjoisosan turvetuotantoalueelle on voimassa oleva ympäristölupa ja toiminta on alkamassa vuonna 2024.

Lisäksi kuivatuksessa tierummut ja mahdolliset uudet ojalinjaukset tulee toteuttaa niin, ettei niistä aiheudu vettymistä tai estettä vesieliöiden liikkumiselle vesistöissä.

15.11.2023

Liikennevastuualue toteaa, että liikenteellisten vaikutusten arviointi on riittävä ja muistuttaa että alustavia kuljetusreittejä koskevia tiehankkeita on suunnitteilla, joista valtatie 8 parantaminen Kokkolan kohdalla -hankkeen ensimmäinen vaihe on mukana Väyläviraston investointiohjelmassa vuosille 2024–2031. Lisäksi teiden 63 ja 68 liittymän parantamisesta kiertoliittymäksi on tiesuunnitelma hyväksyttävänä, mutta tarkempaa aikatauluarvioita ei ole.

Luonnonsuojeluyksikkö toteaa, että vaikutusarvioiden pohjana olevat aineistot eivät mitä todennäköisimmin kuvaa hankkeen vaikutusalueen nykytilannetta luotettavimmilla tavalla. Lisäksi arviointiselostuksessa kerrotaan, että arviointien pohjana on käytetty Luonnontieteellisen keskusmuseon Laji.fi -aineistoja, mutta ei kerrota millä perusteilla aineistot ovat valittu, miltä havaintoajalta ja onko havainnoille tehty laadunvarmistusta.

Selostuksen mukaan tuulivoimaloille on laadittu pohjatutkimukset eikä maaperävaikutusten arviointiin liity epävarmuuksia mutta, tutkimustuloksia ei kuitenkaan esitetä.

Linnustoselvitysten päivittämistä arviointiselostukseen ei ole katsottu tarpeelliseksi. Sen sijaan nykytilan kuvausta varten on hankittu ajantasaiset tiedot linnustosta muun muassa Suomen lajitietokeskuksesta (Laji.fi) sekä Suomenselän lintutieteelliseltä yhdistykseltä. Arviointiselostuksesta ei käy ilmi mitä aineistoja on saatu eikä lajitietokeskuksen aineiston osalta aineiston luotettavuuden ja tulkinnan kannalta oleellisia tietoja. Mikäli kyseiset aineistot ovat olleet mukana vaikutusarvioinnissa, on niiden dokumentointi ja aineistoon tukeutuminen toteutettu heikosti.

Yksikkö huomauttaa, että niin tieto tuulivoimaloiden vaikutuksesta luonnonympäristöön kuin hankkeista vaadittavat laatuksiteerit luonnonympäristön arvioinnin osalta ovat kehittyneet merkittävästi vuoden 2017 aikaisesta, jolloin kaavaselostus laadittiin. Vuonna 2023 laaditun selostuksen tulisikin pystyä vastaamaan näihin vaatimuksiin ja pyrkiä laadukkaampaan analysointiin vuoden 2017 aineistoa tukena käyttäen.

Hankealueen läheisyydessä on tehty havaintoja mahdollisesta metson soidinpaikasta perustuen yksilö- ja jälkihavaintoihin, samoin teeristä ja niiden soitimesta sekä riekosta. Törmäysriskin lisäksi metsäkanalinnut välttävät tuulivoimalaa ympäröivää aluetta tai käyttävät sitä vähemmän lisääntymisaikana. Etäisyys vaihtelee lajista riippuen noin 500–1000 m säteellä. Teeren ja metson soidinpaikat sijoittuvat kyseisen häiriöalueen sisälle/välittömään läheisyyteen. Tutkimustieto ei tue väitettä, että metsäkanalinnut tottuisivat tuulivoimasta aiheutuvaan häiriöön. Yksikkö edellyttääkin, että hankkeessa voimaloiden tornit maalataan vähentämään metsäkanalintujen törmäysriskiä. Luonnonsuojeluyksikkö pitää selostuksessa esitettyä seurantaohjelmaa metsäkanalintujen ja muun linnuston osalta asianmukaisena. Lisäksi lintujen törmäyksiä mahdollisiin

15.11.2023

voimaloiden harusvajereihin tulee seurata tehostetusti sekä huomioida myös alueella ja sen läheisyydessä esiintyvät petolinnut osana linnustovaikutusten seurantaa. ELY-keskukselle tulee toimittaa seurantasuunnitelma hankkeen edetessä ennen seurantojen aloittamista.

Suden esiintymistä on ohjelmavaiheen viranomaislausunnoissa esitetty selvitettäväksi kohdennetuin maastokartoituksin. Vastoin viranomaislausuntoja on selostuksessa esitetty perustelut, miksei kyseiselle toimenpiteelle olisi tarvetta. Luonnonsuojeluyksikkö pitää ongelmallisena, ettei kartoituksia ole toteutettu nojaten yleiskaavaan ja Luonnonvarakeskuksen susireviiritietoihin. Vaikutusten arvioinnin tulee perustua riittäviin ja asianmukaisiin selvityksiin ja esitetty vaikutusarviointi yhteisvaikutukset huomioiden on tältä osin puutteellinen.

Metsäpeuran esiintymisen osalta selostuksessa nojataan Luonnonvarakeskuksen vuoden 2022 karkeistettuun rasteriaineistoon ja vuoden 2017 kaavaselostuksen aineistoihin. Viimeaikaisimpien metsäpeuran esiintymishavaintojen mukaan laji on siirtynyt talvehtimaan ja ruokailemaan Kauhavan ja Korttesjärven alueille ja täten metsäpeuran esiintymistä hankkeen vaikutusalueella olisi ollut syytä kartoittaa kohdennetuin maastokartoituksin vaikutusarvioinnin luotettavuuden parantamiseksi. Nyt esitetty arviointi yhteisvaikutukset huomioiden on puutteellinen.

Luonnonsuojeluyksikkö huomauttaa myös, että Pökkäsaarten Natura 2000 -alueen rauhoitusmääräyksistä poikkeamiseen on hanketoimijalle annettu kielteinen päätös. Tämä ei käy ilmi arviointiselostuksesta.

Arviointiselostuksesta jätetyissä yksityisissä mielipiteissä nostettiin esiin seuraavia asioita:

Luontovaikutukset

Tuulivoimahankkeen luontoa ja metsää pirstaloiva vaikutus on esillä mielipiteissä. Tietoa kasvistoon ja eläimistöön kohdistuvien vaikutusten laajuudesta pitkällä aikavälillä ei ole, etenkin tässä hankkeessa käytössä olevien suppeiden ja vanhentuneiden kartoitusten vuoksi.

Mielipiteissä huomautetaan, että susiin ja metsäpeuroihin kohdistuvien vaikutusten arviointi pohjautuu vanhoihin tietoihin, ja että niin paikallisten havaintojen kuin Luonnonvarakeskuksen avoimen pantaseurannan mukaan nämä lajit ovat levittäytyneet hankealueelle.

Linnustokartoituksista huomautetaan, että arviointi pohjautuu vanhoihin tietoihin ja mm. huuhkajan reviiristä tai sinisuohaukan ja merikotkan liikkumisesta hankealueella ei ole tietoja arviointimenettelyssä eikä niihin kohdistuvia vaikutuksia ole arvioitu.

Natura-alueen suojeluperusteet

Mielipiteessä puolustetaan alueen suojeluperusteita ja vaaditaan ettei tietä alueen läpi raivata, jotta alueella esiintyvän liito-oravan liikkuminen ei esty.

Kaavoitus

Mielipiteissä muistutetaan yleiskaavan ohjausvaikutuksesta ja kaavoituksen oikea-aikaisuudesta. Salo-Ylikosken osayleiskaava on YVA-menettelyn tarpeisiin vanhentuneilla tiedoilla laadittu. Mielipiteissä muistutetaan, että YVA-menettelyn avulla ei voida sivuuttaa yleiskaavan sisältöä, ei myöskään melusta aiheutuvien rakentamisrajoitteiden eikä hankkeen mittasuhteiden osalta. Nämä muistutukset kohdennetaan erityisesti Kauhavan kaupungille, ja kyseenalaistetaan, toteutuuko asukkaiden ja kuntalaisten oikeusturva, mikäli yleiskaavassa määriteltyä suuremmat voimat saavat rakennusluvat.

Meluvaikutukset

Mielipiteen antajalla on epätietoisuutta siitä, onko vaihtoehtojen välisinä eroina esitetty 40dB:n melualueen laajenemisesta aiheutuva rakentamisrajoitusalue tarkoitus huomioida Kauhavan kaupungin päätöksenteossa, vai onko hanke pysyvästi ristiriidassa kaavan kanssa.

Viestintäyhteydet

Voimaloista radio- ja televisiosignaaleille aiheutuu haittaa mm. vaaratiedotteiden vastaanotolle ja tulevaisuuden viestintäteknologian käyttöönotolle hankkeen synnyttämällä katvealueille.

Yhteisvaikutusten arviointi

Arvioinnin ulkopuolelle on jätetty hankkeet Pedersöressä ja Kauhavalla, joiden suhteen olisi mielipiteen esittäjän mukaan tullut selvittää vaikutuksia linnustoon ja muuhun eliöstöön.

ARVIOINTISELOSTUKSEN RIITTÄVYYS JA LAATU SEKÄ LAATIJOIDEN PÄTEVYYS

Yhteysviranomainen on tarkastanut arviointiselostuksen riittävyyden ja laadun. Arviointiselostus (Kauhavan Salo-Ylikosken tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus) täyttää YVA-lain (252/2017) 19 §:ssä ja YVA-asetuksen (277/2017) 4 §:ssä arviointiselostukselle säädetyt sisältövaatimukset. Selostus on laadittu arviointiohjelman pohjalta, mutta olennaisilta osilta yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa esitetyt luontokartoitusten päivitystarpeet on pääasiassa jätetty huomioimatta eikä lausunto johtanut tietojen päivittämiseen.

Tehdyn arvioinnin perusteella on mahdollista muodostaa kuva hankkeesta ja osasta sen todennäköisiä ympäristövaikutuksia sekä tunnistaa ja niiltä osin arvioida hankkeen merkittävät vaikutukset. Arviointiselostuksen laatijoiden pätevydestä laadittu kuvaus on riittävä.

Ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain 19 §:ssä luetellaan sisältövaatimukset arviointiselostukselle.

Kuulemisen ja yhteysviranomaisen oman tarkastelun yhteydessä on noussut esille puutteita ja epävarmuustekijöitä, jotka tulee ottaa huomioon hankkeen jatkosuunnittelun ja lupamenettelyjen yhteydessä. Yhteysviranomainen toteaa **puutteellisten arviointien** osalta seuraavaa:

Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset

Tuulivoimahankkeen mahdollistava yleiskaava sallii vaihtoehdon VE0 mukaisten tuulivoimaloiden rakentamisen. Kauhavan kaupunki muistuttaa lausunnossaan, että mikäli kaavasta halutaan poiketa, tarvitaan ennen rakennuslupaa poikkeamispäätös, joka haetaan tässä tapauksessa kaupungin poikkeamislupatoimikunnalta. Hankevastaavan mukaan vaihtoehdon VE0+ mukaisille voimaloille on Kauhavan kaupunki myöntänyt rakennusluvut, vähäisellä poikkeamisella kaavasta.

Yleiskaavan osallistumisprosessissa on käsitelty ainoastaan toteutusvaihtoehto VE0, eikä kaavan laadinnassa ole huomioitu ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä esitettyjä voimaloiden mittasuhteita, tehoa tai meluvaikutusta. ELY-keskuksen alueidenkäyttöyksikkö toteaaakin, että kaavoituksen yhteydessä tulee turvata vuorovaikutus ja tämän puuttuessa on hanke toteuttamiskelpoinen vain yleiskaavan mukaisena.

Arviointiselostuksen mukaan hankkeelle on saatu lentoestelausunto 230 metrin korkuisille voimaloille vuonna 2021, ja että tuulivoimaloilla ei ole vaikutuksia EASA-ilmailumääräyksen mukaisiin korkeusrajoituspintoihin. Yhteysviranomainen huomauttaa ristiriidasta joka arviointiselostuksessa esitetystä muodostuu. Lentoestelausuntoa ei ole saatu toteutusvaihtoehto VE1:n mukaiselle voimalakorkeudelle. Tästä Liikenne- ja viestintävirasto Traficom huomauttaa, että selostuksessa kuvatussa ei käy ilmi onko lentoestelausunnossa otettu kantaa lentoliikenteen sujuvuuteen, ja muistuttaa että lausuntojen valmistumisen jälkeen on Kauhavan lentopaikalle hyväksytty kaksi lentomenetelmää. Voimaloiden vaikutus näihin menetelmiin tulee selvittää Finntraffic Lennonvarmistus Oy:ltä.

Natura-alueella suoritettavalle puuston raivaukselle tarvittavan suojelumääräyksistä poikkeamisen luvan käsittelystä on arviointiselostuksessa vanhentunutta tietoa. Pikku Pökkäsaaren rauhoitusmääräyksistä poikkeamiselle ei alueellisen ELY-keskuksen päätöksellä ole myönnetty lupaa, jolloin alueen läpi ei voida toteuttaa raivausta edellyttäviä tuulivoimaloiden komponenttien kuljetuksia ja näin komponenttien kuljettamisesta aiheutuva ympäristövaikutus kohdistuu muualle. Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan tämä olisi varovaisuusperiaatteen nojalla tullut ottaa huomioon arvioinnissa ja hakea vaihtoehtoisia reittejä Ylikoskentien 17879 käytön sijaan.

Yhdyskuntarakenne, maankäyttö ja kaavoitus

Arviointimenettelyssä on jäänyt huomiotta aktiivinen turvetuotanto, jota harjoitetaan Rajanevalla, ja josta ELY-keskuksen vesien ja maatalouden ympäristönsuojeluryhmä huomauttaa kommentissaan. Mielipiteessä arviointiselostuksessa osoitetaan myös vapaa-ajankiinteistö, joka sijaitsee hankkeen pohjoispuolella ja johon etäisyys on noin 1,6 kilometriä. Tämä on jäänyt pois nykytilan kuvauksesta arviointiselostuksessa. Kuten arviointiselostuksessa esitetään, ei hankkeen eri toteutusvaihtoehtojen maankäyttöön kohdistuvien vaikutusten välillä kuitenkaan ole merkittäviä eroja.

Maisema ja kulttuuriympäristö

Kuten maakuntaliitto lausunnossaan huomauttaa, on arviointi maisemaan kohdistuvista vaikutuksista yhdessä muiden tuulivoimahankkeiden kanssa puutteellinen. Sanallinen kuvaus siitä, millaisia ja miten voimakkaita yhteisvaikutusten arvioidaan olevan, puuttuu selostuksesta. Asiaa on tuotu joidenkin alueiden osalta esiin yhteenvedossa koko vaikutusten arvioinnista (taulukko 29), mutta vastaavaa arviointia ei ole esitetty yhteisvaikutusten arvioinnin kappaleeseen 13. Maisemaan kohdistuvien yhteisvaikutusten arviointia tulee täydentää.

Hankkeen maisemavaikutusten raportoinnissa on ristiriitaisuutta. Kappaleessa 8.4.1 todetaan vaikutusten monin osin olevan kohtalaisen kielteisiä, mutta yhteenvetotaulukossa 29 on voimaloiden hankevaihtoehdoista aiheutuvat maisemavaikutukset kuitenkin tiivistetyksi määriteltä vain vähäisiksi kielteisiksi.

Luonnonolot ja luonnonvarat

Linnusto

Arviointiselostuksessa kerrotaan, että arvioinnin tueksi on hankittu linnustotietoja lajitietokeskukselta ja lintutieteelliseltä yhdistykseltä. Tarkemmin ei kuitenkaan selostuksesta ilmene miten aineistoja on hyödynnetty arvioinnissa, niiden laadusta tai luotettavuudesta ei ole tietoa eikä mitä havaintoerä sisälsi. Vaikutusarviointi pohjautuu siis kaavoitusvaiheen lintuhavaintoaineistoon vuodelta 2015. Luonnonvarakeskus, ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikkö ja järjestöt lausunnoissaan pitävät havaintoaineistoa riittämättömänä arvioinnin toteuttamiselle, ja tästä huomautettiin hankkeen ohjelmavaiheen lausunnoissakin. Vastauksissa ohjelmasta annettuun yhteysviranomaisen lausuntoon viitataan hankkeen aikatauluun syynä sille, ettei linnustokartoituksia ole päivitetty osayleiskaavaprosessin aikaisesta arvioinnista. Yhteysviranomaisen pitää perustelua heikkona, ja muistuttaa, että menettely perustuu lakiin eikä hankkeen aikatauluun.

Arviointiselostuksesta annetuissa lausunnoissa todetaan, että linnustoselvitykset eivät välttämättä kuvaa alueen nykytilaa. Metsäkanalintujen voimakkaat vuosien väliset kannanvaihtelut tulisi huomioida arvioinnissa, mikä lähtökohtana arvioinnille lisää tehtävän haastavuutta. Järjestöjen antamassa yhteislausunnossa on tietoja myös huuhkajasta, joka on jäänyt huomioimatta vaikutusarvioinnissa.

Selostuksessa todetaan, että noin 0,6 % maailman metsähanhikannasta muuttaa Salo-Ylikosken hankealueen läpi. Tieto perustuu kaavoituksen aikaiseen linnuston seuranta-aineistoon.

Lintujen törmäyskuolleisuuden arviointi vaihtoehtojen VE0+ ja VE1 osalta perustuu sanalliseen kuvaukseen. Vaihtoehdon VE0 osalta metsähanhen törmäysriskikuolleisuus on mallinnettu yleiskaavan laadinnan yhteydessä. Mallinnuksen tuloksena voimalalapoihin törmäisi 1 metsähanhi 16 vuoden välein vaihtoehdossa VE0. Vaihtoehdoissa VE0+ ja VE1 arvioidaan suuremman roottorikoon vuoksi metsähanhia törmäävän yksittäinen lintu useiden vuosien aikajaksolla.

Tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutusten arvioinnissa on pesimälinnustoon ja muuttolinnustoon kohdistuvat vaikutukset todettu vähäisiksi kaikissa hankevaihtoehdoissa. Salo-Ylikosken osuus on mahdollisesti vähäinen, mutta otettaessa huomioon BirdLife Suomen raportoiman metsähanhen muuttokäytävän asettuminen juuri selostuksessa kartallakin esitettyjen voimalahankkeiden kanssa ristiin, on yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan yhteisvaikutus mahdollisesti vähäistä suurempi. Arvioinnista jää epäselväksi mm. alueen merkitys muuttolintujen levähdysalueena.

Metsäpeura ja suurpedot

Luonnonvarakeskus toteaa, että metsäpeuraan kohdistuvia vaikutuksia on arvioitu puutteellisesti ja muistuttaa, että suo- ja metsävaltaisten Natura-alueiden sisälle tai läheisyyteen on vältettävä rakentamista teitä, sähkölinjoja tai muita infraa, koska ne heikentävät ko. alueen luontoarvoja erityisesti metsäpeuran näkökulmasta. Hankkeessa tulee kiinnittää huomiota riittäviin etäisyyksiin voimala-alueiden ja Natura-alueen välille. Luonnonvarakeskus katsoo, että metsäpeuran osalta varoetäisyys on 5 kilometriä. ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikkö pitää arviointiin käytettyjä aineistoja riittämättöminä niiden ollessa karkeistettuja ja vanhentuneita, ja vaikutusarviointi tästä syystä on puutteellista.

Luonnonvarakeskus huomauttaa, että koska tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksista eläinlajistoon on Suomessa vasta vähän tietoa, on esitetty vaikutusarvio tältä osin riittämätön. ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikkö pitää riittämättömänä vaikutusarviointia, kun ohjelmavaiheen lausunnoista huolimatta hankkeessa ei olla hyödynnetty lumijälkilaskentatietoja, paikallisten metsästäjien havaintotietoja eikä Luonnonvarakeskuksen ajantasaista tietoa hankealueella liikkuvista

suurpedoista. Suurpetoihin kohdistuvien vaikutusten arvion pohjalta ei voida määritellä hankealueen merkitystä lajien lisääntymis- ja levähdysalueena. Selostuksessa on vain karkea arvio lajien esiintymisestä alueella.

Yhteysviranomaisen pitää suurpetoihin ja metsäpeuraan kohdistuvien vaikutusten arviointia puutteellisena, koska arvioinnissa käytettävät tukiaineistot eivät ole kattavia etenkin alueelle levittäytyvien lajien osalta.

Väestö, ihmisten terveys, elinolot ja viihtyvyys

Arviointiselostusvaiheessa annetussa mielipiteessä huomautettiin vapaa-ajanasunnosta, joka sijaitsee alle 2 kilometrin etäisyydellä voimaloiden pohjoispuolella. Kyseistä vapaa-ajanasuntoa ei ole arviointimenettelyn asiakirjoissa.

Meluvaikutusten arviontiin laadittujen melumallinnusten mukaan 40 dB:n melualue laajenee toteutusvaihtoehtojen välillä. Selostuksen mukaan ko. melualueen rajat siirtyvät 380 tai 550 metriä vaihtoehtojen VE0, VE0+ ja VE1 välillä. Arviointiselostukseen on mallinnettu hankevaihtoehdot VE0+ ja VE1, koska VE0 on mallinnettu kaavoituksen yhteydessä.

Mallinnukseen liittyy epävarmuutta, koska vuonna 2016 kaavoitusaineiston toteutetussa mallinnuksessa esitetty reseptoripiste K2 on jätetty pois melumallinnuksesta. Reseptoripiste K2 vaikuttaisi karttatarkastelun perusteella kuitenkin sijaitsevan lähempänä voimalapaikkaa kuin esimerkiksi VE0+-mallinnuksessa käytetty reseptoripiste R1. Arvioinnissa olisi tullut kuvata miksi reseptoripiste K2 on jätetty pois mallinnuksesta.

Turvallisuus, puolustusvoimat, lentoliikenne, viestintä

Puolustusvoimien toimintaan kohdistuvien vaikutusten arvioinnin yhteydessä on selostuksessa virheellisesti esitetty, että hankevaihtoehto VE1:llä olisi jo Puolustusvoimien hyväksyntä. Tästä Puolustusvoimien 2. logistiikkarykmentti huomauttaa lausunnossaan, ja muistuttaa että viitattu lausunto on annettu VE0:n mukaiselle hankkeelle, josta vähäisellä poikkeamisella kattaa lausunto myös hankevaihtoehto VE0+:n.

Lennonvarmistukselta on selostuksen mukaan haettu lentoestelausunnot 230 metrin korkuisille tuulivoimaloille, kun vaihtoehdossa VE1 voimaloiden kokonaiskorkeus on 240 metriä. Kuten Traficom huomauttaa ei selostuksesta käy ilmi onko tuulivoimahankkeella vaikutusta lentoliikenteen sujuvuuteen. Tämä tulee tarkistaa Fintraffic Lennonvarmistus Oy:ltä, koska sittemmin on Kauhavan lentopaikalle hyväksytty kaksi lentomenetelmää.

Liittyminen muihin hankkeisiin

Liittyminen lähiseudun muihin hankkeisiin on kuvattu selkeästi. Arvioinnissa ei ole huomioitu kesällä 2023 vireille tullutta Dalalandetin 14-20 voimalan hanketta Uusikaarlepyyssä eikä Konttikankaan 3 voimalan hanketta Kauhavalla.

YHTEYSVIRANOMAISEN PERUSTELTU PÄÄTELMÄ

Johtopäätökset hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista perustelui- neen

Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä perustuu YVA-lain 19 §:ssä ja YVA-asetuksen 4 §:ssä annettuihin arviointiselostuksen sisältövaatimuksiin, selostuksessa esitettyihin arviointeihin sekä annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin.

Arviointiselostuksessa tuulivoimahankkeen eri vaihtoehtojen vaikutusten eroavuuksia ja vaikutusten merkittävyyttä on kuvattu eri vaikutuskohteiden arviointien yhteydessä sekä erillisessä vaihtoehtojen vertailua ja hankkeen toteutuskelpoisuutta koskevassa osiossa.

Tehdyn arvioinnin mukaan hankkeesta aiheutuu vähäisesti kielteisiä vaikutuksia kaikkiin vaikutusarvioinnin kohteena oleviin osa-alueisiin, joiden lisäksi hankkeen vaikutus ilmaan ja ilmastoon on kohtalaisen myönteinen. Vaihtoehtojen väliset eroavuudet on todettu vähäisiksi, eikä vertailu tuota eroja hankkeen vaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuuteen kantaaottavaa tulosta. Mikään vaikutus ei ole kohtalainen, suuri tai erittäin suuri kielteinen ja arvioinnin mukaan arviointimenettelyssä tutkittuja vaihtoehtoja voidaan pitää toteutuskelpoisina. Arvioinnin epävarmuustekijöistä voi mahdollisesti päätellä, missä vaikutus voi kasvaa arvioidusta vähäisesti kielteisistä suuremmaksi.

Yhteysviranomaisen yhtyy arvioinnissa esitettyyn johtopäätökseen vaihtoehtojen välisistä vähäisistä eroavuuksista, mutta kiinnittää seuraavassa huomiota arvioinnin epävarmuustekijöistä mahdollisesti koituviin kasvaviin haitallisiin vaikutuksiin.

Vaikutukset maankäyttöön

Hankkeen vaikutukset maankäyttöön ja aineelliseen omaisuuteen on arvioitu merkittävyydeltään vähäisiksi kielteisiksi kaikkien vaihtoehtojen osalta. Tuulivoima-alueen rakennuspaikkojen kohdalla alue muuttuu metsätalousalueesta energiantuotannon alueeksi. Rakennettava huoltotieverkosto rajoittaa maa- ja metsätalouden harjoittamista menetetyin maan muodossa, mutta toisaalta huoltotiet ovat avuksi maa- ja metsätalouden kuljetuksissa, ja niitä voidaan käyttää muuhunkin liikkumiseen. Voimaloista aiheutuva melu ja välke rajoittaa asumisen ja muiden ympäristöhäiriöille herkkien toimintojen sijoittumista tuulivoimaloiden läheisyyteen.

Hankevaihtoehdoista VE0 on lainvoimaisen yleiskaavan mukainen. ELY-keskuksen alueidenkäyttö on todennut, että kaavan vastaiset vaihtoehdot eivät ole toteutuskelpoisia mm. vuorovaikutuksen puuttuessa. Myös annetuissa mielipiteissä on kyseenalaistettu oikeus kaavoitusmenettelyyn osallistumisesta VE0+ ja VE1 osalta.

15.11.2023

Yhteysviranomainen yhtyy edellä esitettyyn ja katsoo, että ainoastaan vaihtoehto VE0 on voimassa olevan Salo-Ylikosken tuulivoimaosayleiskaavan mukainen ja toteutuskelpoinen. Muut vaihtoehdot edellyttävät kaavan muutosta.

Vaikutukset linnustoon

Linnustovaikutukset vaihtoehdossa VE0 on arvioitu vuonna 2017 päättäneen kaavoituksen yhteydessä. Tuolloin ei tunnistettu linnustoon kohdistuvia yhteisvaikutuksia, ja sittemmin on tullut vireille uusia hankkeita, mm. Purmon tuulivoimahanke Salo-Ylikosken hankkeen pohjoispuolella. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa todetaan muuttolintujen kykenevän puikkelehtimaan voimaloiden välistä, mutta ei huomioida millainen vaikutus tällä on lintujen muuttoon ruokailu- ja levähdystarpeineen. Voimaloiden estevaikutusta aiheuttavat eroavuudet vaihtoehtojen VE0, VE0+ ja VE1 välillä eivät ole suuret, mutta voimaloiden väistely leveämmän roottorikoon vuoksi metsähanhen tunnistetussa muuttokäytävässä kuluttaa energiaa ja saattaa vaikuttaa lintujen pesintämenestykseen.

Arviointiselostuksessa todetaan linnustovaikutusten arvioinnin epävarmuustekijöiksi pääasiassa tehdyt linnustonselvitykset ja vaikutusten arvioinnin. Epävarmuutta sisältyy myös tutkimustietoon, jonka nojalla arviota on laadittu. Aineiston sovellettavuus Suomen oloihin on epävarmaa, ja habitaattimallinnusten ja törmäyslaskentojen sisältävät epävarmuuksia.

Hankkeen vaikutukset huuhekajaan tulee arvioida, koska pesintää pidetään mahdollisena voimaloiden vaikutusalueella. Lisäksi metsähanhen muutonaikaista käyttäytymistä tulee kartoittaa, koska hanke yhdessä muiden hankkeiden kanssa saattaa muodostaa esteen lintujen muutonaikaiselle levähtämiselle ja ruokailulle. Metsähanhen kannan tai muuttokäyttäytymisen muutoksista ei ole esitetty tietoja, vaan arvio pohjautuu vuonna 2015 tehtyihin selvityksiin ja kaavoituksessa raportoituun arvioon.

Kanalintujen törmäysriskin vähentämiseksi tulee jatkosuunnittelussa selvittää mahdollisuus maalata voimaloiden rungon alaosat tummaksi.

Vaikutukset metsäpeuroihin

Hankeen vaikutus luontoon ja eläimistöön määritellään vähäisesti kielteiseksi. Epävarmuutta arviointiin aiheuttaa selostuksen mukaan käytetyn aineiston epätarkkuus, ja metsäpeuran esiintymistä hankealueella ei voidakaan täysin poissulkea.

Metsäpeuran talvilaitumia on hankealueen läheisyydessä ja lajin esiintymistä olisi tullut selvittää hankealueelle kohdennetuilla kartoituksilla vaikutusarvioinnin luotettavuuden parantamiseksi. Vuoden 2022 panta-aineistosta selviää, että hankealueen eteläpuolella on ollut talviaikainen paikannustihentymä ja mahdollisesti merkittäviä talvilaidunalueita, mitä ei

15.11.2023

arviointiselostuksessa kuitenkin oteta huomioon. Arviointituloksen luotettavuutta heikentää, ettei lajin levittäytymistä uhkaavia vaikutuksia ole riittävästi arvioitu.

Metsäpeuraan viitaten huomauttaa Luonnonvarakeskus, että Natura2000 -alueiden läheisyyteen sijoittuvassa tuulivoimarakentamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota sellaisiin herkkiin lajeihin, joiden tilankäyttö on laajaa ja/tai joiden laadukkaista elinympäristöistä on Suomessa puute. Tästä syystä ei voida olla varmoja, etteikö hankkeella olisi vaikutusta metsäpeuran elinolosuhteisiin. Luonnonvarakeskuksen mukaan mitä enemmän alueella tai sen välittömässä läheisyydessä (5 km säteellä) on erilaisia lineaari- tai muita rakenteita, sitä enemmän luonnontilainen alue ja sen laatu metsäpeuran elinympäristönä heikkenee. Tästä syystä voi hankkeen eteläisimmissä osissa rakennettavista voimaloista, raivattavista rakennuspaikoista tieyhteyksineen ja lisääntyvästä liikenteestä koitua metsäpeuran elinoloihin vähäistä suurempi haitallinen vaikutus. Huomionarvioista lisäksi on, että metsäpeuran levinneisyysalueella Natura-alueiden suojeluperusteisiin on tulossa tarkennuksia lajin osalta.

Yhteysviranomaisen toteaa, että huomioiden metsäpeuran levittäytymissuunta länteen sekä edellä mainitut asiat, voivat kaikkien hankevaihtoehtojen vaikutukset metsäpeuraan olla arvioitua merkittävämmät. Erityisesti eteläisimpien voimaloiden vaikutukset metsäpeuraan tulee selvittää jatkosuunnittelussa, vaihtoehtojen VE0+ ja VE1 osalta kaavoituksen yhteydessä.

Vaikutukset susiin

Arvioinnissa ei ole käytetty saatavilla ollutta tuoreinta suurpetojen esiintymistä alueella käsittelevää seurantatietoa. Viitatus artikkelit ja julkaisut puuttuvat lähdeluettelosta, joten niiden soveltuvuutta Suomen oloihin tai hankkeen vaikutusten arvioinnin tueksi ei ole mahdollista tarkistaa. Väite, että poikasaikana sudet voivat jopa hyötyä hakkuualueiden lisäämästä helppokulkuisuudesta ja hirvikantojen kasvusta on ristiriidassa toteamuksen kanssa, että hankealueella ei sijaitse susireviirejä.

Arviointiselostuksessa epävarmuustekijänä pidetään sitä, että arvioinnissa käytetyillä tietolähteillä ei kyetä huomioimaan jokaista susiyksilöä, eikä suden esiintymistä hankealueella voida poissulkea.

Yhteysviranomaisen toteaa, että suurpetoihin kohdistuvien vaikutusten arviointiin liittyy epävarmuustekijöitä. Suurpetojen reviirit ovat laajat, ja yksilöihin kohdistuvien lyhytkestoisten välttelyvaikutusten arviointia tulisi täydentää yhteisvaikutusten arvioinnilla, siten, että tuulivoiman tuotannon pitkäkestoisuus ja pysyväluntoisuus otettaisiin huomioon arvioinnissa.

HANKKEEN JATKOKÄSITTELYSSÄ HUOMIOITAVAA

Hanketta koskevaan lupahakemukseen on liitettävä arviointiselostus ja tämä yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä. Lupaviranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen eikä tehdä muuta siihen rinnastettavaa päätöstä ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja perustellun päätelmän. Lupapäätökseen on sisällytettävä perusteltu päätelmä, ja siinä on asianmukaisesti otettava huomioon arviointiselostusta koskevan kuulemisen tulokset. Päätöksestä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja perusteltu päätelmä on otettu huomioon.

Lupaviranomaisen on varmistettava, että perusteltu päätelmä on ajan tasalla lupa-asiaa ratkaistaessa. Hankkeesta vastaava voi tarvittaessa pyytää ennen lupa-asian vireille tuloa yhteysviranomaista esittämään näkemyksensä perustellun päätelmän ajantasaisuudesta. Ajantasaistamisen tarvetta voidaan joutua tarkastelemaan esimerkiksi, jos hanke on muuttunut tai arvioinnista on kulunut pitkä aika.

Jatkokäsittelyssä tulee huomioida päätelmässä esitetyt puutteet ja lisäselvitystarpeet.

PERUSTELLUN PÄÄTELMÄN TOIMITTAMINEN JA SIITÄ TIEDOTTAMINEN

Yhteysviranomainen toimittaa perustellun päätelmänsä sekä kopiot arviointiselostuksesta saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle.

Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä lähetetään tiedoksi niille tahoille, joilta on pyydetty lausunto arviointiselostuksesta.

Perusteltu päätelmä sekä saadut lausunnot ja mielipiteet ovat nähtävillä ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa: www.ymparisto.fi/saloylikoskentuuvoimaYVA sekä viranomaisen verkkosivuilla 30 päivän ajan osoitteessa www.ely-keskus.fi/kuulutukset/etela-pohjanmaa.

SUORITEMAKSU, SEN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA OIKAISUMAHDOLLISUUS

Suoritemaksu on 6 000 euroa.

Yhteysviranomaisen perustellusta päätelmästä perittävä maksu on määritelty suppean hankkeen mukaisesti (7 - 13 henkilötyöpäivää). Maksu määräytyy ELY-keskusten maksuista annetun asetuksen perusteella.

15.11.2023

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että perustellusta päätelmästä perittävän maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän perustellun päätelmän antamispäivästä.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 19 ja 23 §

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 4 §

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Valtioneuvoston asetus (1357/2022) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullista suoritteista vuonna 2023 2 §.

Asian on esitellyt ylitarkastaja Anne Paadar ja ratkaissut johtava asiantuntija Elina Venetjoki. Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

LIITTEET

Liite 1: Annetut lausunnot, mielipiteet ja asiantuntijakommentit

Liite 2: Maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus

JAKELU

OX2

Ramboll Finland Oy

Tämä asiakirja EPOELY/2566/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/2566/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Paadar Anne 15.11.2023 11:38

Ratkaisija Venetjoki Elina 15.11.2023 12:01

MAKSUA KOSKEVA OIKAISUVAATIMUSOHJE

Viranomainen, jolta oikaisua vaaditaan

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua kirjallisesti Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus).

Viranomainen, jolle valituskirjelmä on toimitettava sekä oikaisuvaatimusaika

Asian käsittelystä perittävää maksua koskeva oikaisuvaatimuskirjelmä on toimitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa ei antopäivää oteta lukuun. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, oikaisuvaatimusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisua vaaditaan
- millaista oikaisua vaaditaan (miltä kohdin päätökseen haetaan oikaisua ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi)
- perusteet, joilla oikaisua vaaditaan
- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset oikaisuvaatimuksen tekijälle voidaan toimittaa.

Jos oikaisuvaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Oikaisuvaatimuksen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava oikaisuvaatimuskirjelmä.

Oikaisuvaatimuskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon oikaisua haetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen on liitettävä oikaisuvaatimuskirjelmään valtakirja (Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee kuitenkin esittää valtakirja ainoastaan, jos Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus niin määrää.)

Oikaisuvaatimuksen perille toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava ELY-keskuksen kirjaamoon. Oikaisuvaatimuskirjelmän voi tuoda perille vaatimuksen tekijä itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuullaan lähettää myös postitse, sähköpostitse tai toimittaa lähetin välityksellä. Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Oikaisuvaatimuksen toimittamisesta sähköisesti säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Yhteystiedot

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

käyntiosoite:
Alvar Aallon katu 8, SEINÄJOKI
Wolffintie 35, VAASA
Pitkäsillankatu 15, KOKKOLA
Aukioloaika: kello 8.00 – 16.15

postiosoite:
PL 156, 60101 SEINÄJOKI
PL 262, 65101 VAASA
PL 77, 67101 KOKKOLA

puhelin: 0295 027 500
sähköposti: kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Sähköinen asiointi –lomake: <https://www.ely-keskus.fi/asiointi-ja-yhteystiedot>

Muu asiointi > Yleiset asiointilomakkeet > Yleinen asiointilomake yrityksille, yhdistyksille, toiminnanharjoittajille, kunnille ja viranomaisille (asiointipalvelu.ahtp.fi). Tähdellä merkityt kohdat ovat pakollisia.